

แผนการจัดการเรียนรู้

หน่วยที่ 9

ชื่อวิชา วัสดุช่างอุตสาหกรรม รหัส 2100 - 1002

สอนครั้งที่ 12

ชื่อหน่วย วัสดุสังเคราะห์

จำนวน 2 ชั่วโมง

สาระสำคัญ

ปัจจุบันมนุษย์สามารถผลิตวัสดุชนิดใหม่ขึ้นมาใช้ในงานอุตสาหกรรม ได้เป็นจำนวนมากเพื่อทดแทนวัสดุธรรมชาติที่นำวันจะหายากหรือหมดไป จึงได้นำวัสดุธรรมชาติมาผสมและปรับปรุงคุณภาพด้วยกรรมวิธีต่าง ๆ นี้เรียกว่าวัสดุสังเคราะห์ เช่น พลาสติก ยางสังเคราะห์ สิ่งทอ หนังเทียม แก้ว กระจก เป็นต้น

หัวข้อเรื่อง วัสดุสังเคราะห์

1. พลาสติก

1.1 ไนลอน

1.6 อีพอกซี

1.2 ไวนิล

1.7 ไฟเบอร์กลาส

1.3 เซลลูลอยด์

1.8 ยูรีเทน

1.4 โพลีเอทิลีน

1.9 ซิลิโคน

1.5 เบเกอร์ไลต์

1.10 เรซิน

2. ยางสังเคราะห์

3. สิ่งทอ

4. หนังเทียม

จุดประสงค์การเรียนรู้

จุดประสงค์ทั่วไป

เพื่อให้ผู้ศึกษามีความรู้ความเข้าใจ ความหมายของวัสดุสังเคราะห์ ประเภทและคุณสมบัติ ตลอดจนแนวทางการเลือกใช้วัสดุสังเคราะห์ให้เหมาะสมต่อสภาพแวดล้อม

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. ผู้ศึกษาสามารถอธิบายความหมายของวัสดุสังเคราะห์ได้
2. ผู้ศึกษาสามารถบอกประเภทวัสดุสังเคราะห์ได้
3. ผู้ศึกษาสามารถบอกประโยชน์การใช้งานของวัสดุสังเคราะห์ได้
4. ผู้ศึกษาสามารถบอกผลกระทบจากการใช้วัสดุสังเคราะห์ที่มีต่อสุขภาพและสิ่งแวดล้อมได้

แผนการจัดการเรียนรู้

หน่วยที่ 9

ชื่อวิชา วัสดุช่างอุตสาหกรรม รหัส 2100 - 1002

สอนครั้งที่ 12

ชื่อหน่วย วัสดุสังเคราะห์

จำนวน 2 ชั่วโมง

คุณธรรมจริยธรรม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์

1. ความมีมนุษยสัมพันธ์
2. ความมีวินัย
3. ความรับผิดชอบ
4. ความเชื่อมั่นในอนาคต

กิจกรรมการเรียนการสอน

ขั้นเตรียม (15 นาที)

1. ครูเช็คชื่อนักศึกษา และเช็คความเรียบร้อยในการแต่งกายก่อนเรียนใครผิดระเบียบจะถูกบันทึกลงใบสังเกตพฤติกรรมการเรียนรายบุคคล อบรมคุณธรรม จริยธรรม สิ่งทำงานให้แก่นักศึกษา

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน (10 นาที)

2. ครูถามนักศึกษาวัสดุสังเคราะห์ที่เห็นในปัจจุบันมีอะไรบ้าง (นักศึกษาตอบพลาสติก, ยางสังเคราะห์, สิ่งทอ, หนังสือพิมพ์)
3. ครูถามนักศึกษายกตัวอย่างผลิตภัณฑ์พลาสติกที่เห็นอยู่ทั่วไปมีอะไรบ้าง (นักศึกษาตอบ สายไฟ แก้วพลาสติก ฯลฯ)
4. ครูสรุปว่า สัปดาห์นี้ เราจะเรียนเรื่อง วัสดุสังเคราะห์แต่ละประเภทมีอะไรบ้าง

ขั้นสอนและกิจกรรม (50 นาที)

5. นักศึกษาทำแบบประเมินผล การเรียนรู้ก่อนเรียนหน่วยที่ 9
6. ครูบรรยายเนื้อหาสาระความรู้ ใช้เครื่องฉาย PowerPoint และของจริงแก้วพลาสติก สายไฟฟ้า
7. นักศึกษา ฟังครูบรรยาย และให้นักศึกษามีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นโดยครูถาม นักศึกษาตอบสลับตลอดเวลา
8. แจกใบมอบหมายงานที่ 9.1

แผนการจัดการเรียนรู้	หน่วยที่ 9
ชื่อวิชา วัสดุช่างอุตสาหกรรม รหัส 2100 - 1002	สอนครั้งที่ 12
ชื่อหน่วย วัสดุสังเคราะห์	จำนวน 2 ชั่วโมง

ขั้นสรุป (25 นาที)

9. ครูและนักศึกษาช่วยกัน สรุป เนื้อหาในบทเรียน
10. ครูประเมินในแบบสังเกตพฤติกรรมรายบุคคล
11. นักศึกษาทำแบบทดสอบหลังเรียนหน่วยที่ 9
12. นักศึกษาทำงานที่ครูมอบหมาย ใบมอบงานที่ 9.1

ขั้นวัดและประเมินผล (20 นาที)

13. ตรวจใบงาน 9.1
14. ตรวจแบบประเมินผลการเรียนรู้ก่อน / หลังเรียน
15. ครูสังเกตพฤติกรรม ในการเรียนและปฏิบัติงานที่ครูมอบหมาย

สื่อการเรียนการสอน

1. เอกสารประกอบการจัดการเรียนรู้ ที่ครูผู้สอนจัดเรียงเรียง คือ วิชาวัสดุช่างอุตสาหกรรม (2100 - 1002)
2. ใบมอบงานที่ 9.1
3. แบบทดสอบก่อน / หลังเรียน
4. ของจริง (แก้วพลาสติก, สายไฟฟ้า)
5. สื่อการสอน Power Point วิชา วัสดุช่างอุตสาหกรรม (2100 - 1002)

เครื่องมือวัดผล

1. แบบทดสอบก่อน / หลังเรียน หน่วยการเรียนรู้ที่ 9
2. ใบมอบหมายงานที่ 9.1
3. แบบสังเกตพฤติกรรม การประเมินคุณธรรม จริยธรรม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์

เกณฑ์การประเมิน

1. เก็บผลงานจากใบมอบงาน เพื่อให้เป็นคะแนนเก็บส่วนหนึ่งในปลายภาคขึ้นไป
2. แบบประเมินผลการเรียนรู้ก่อน / หลังเรียน เกณฑ์ผ่านทำถูกตัด 50 %
3. แบบสังเกตพฤติกรรมรายบุคคล เกณฑ์ผ่านต้องไม่มีช่องปรับปรุง
4. แบบประเมินคุณธรรม จริยธรรม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ (ภาคผนวก)

บันทึกหลังการสอน

(ดูภาคผนวก.....)

แผนการจัดการเรียนรู้

หน่วยที่ 9

ชื่อวิชา วัสดุช่างอุตสาหกรรม รหัส 2100 - 1002

สอนครั้งที่ 12

ชื่อหน่วย วัสดุสังเคราะห์

จำนวน 2 ชั่วโมง

ใบมอบงานที่ 9.1

คำชี้แจง ให้นักศึกษาแบ่งกลุ่มออกเป็น 2 กลุ่ม และให้ไปจัดหาตัวอย่างที่ทำจากประเภทพลาสติกอ่อนต่างชนิดกัน 2 ชิ้น พลาสติกแข็งต่างชนิดกัน 2 ชิ้น มาจากบ้านเพื่อนำเสนอในชั่วโมงเรียน โดยกรอกรายละเอียดของงานลงในตารางข้างล่าง

ลำดับที่	ชื่อตัวอย่าง	ผลิตจาก	ประเภทพลาสติก	ลักษณะทั่วไปและคุณสมบัติ
ตัวอย่าง	แห	ไนลอน	อ่อน	สีใส่ข้อมสีอ่อนเหนียวทนแรงดึง
1				
2				
3				
4				
5				
6				

	เอกสารประกอบการสอน	หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ
	รหัสวิชา 2100-1002 รายวิชา วัสดุอุตสาหกรรม	ประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรม
	หน่วยการสอนที่ 9 เรื่อง วัสดุสังเคราะห์	แผนกวิชา ช่างกลโรงงาน
	หัวข้อเรื่อง สารสำคัญ	วิทยาลัยเทคนิคพัทยา

วัสดุสังเคราะห์

สารสำคัญ

ปัจจุบันมนุษย์สามารถผลิตวัสดุชนิดใหม่ขึ้นมาใช้ในงานอุตสาหกรรม ได้เป็นจำนวนมากเพื่อทดแทนวัสดุธรรมชาติที่นำวันจะหายากหรือหมดไป จึงได้นำวัสดุธรรมชาติมาผสมและปรับเปลี่ยนคุณภาพด้วยกรรมวิธีต่าง ๆ นี้เรียกว่าวัสดุสังเคราะห์ เช่น พลาสติก ยางสังเคราะห์ สิ่งทอ หนังเทียม แก้ว กระจก เป็นต้น

สาระการเรียนรู้

1. พลาสติก

1.1 ไนลอน	1.6 อีพอกซี
1.2 ไวนิล	1.7 ไฟเบอร์กลาส
1.3 เซลลูโลส	1.8 ยูรีเทน
1.4 โพลีเอทิลีน	1.9 ซิลิโคน
1.5 เบเกอร์ไลต์	1.10 เรซิน

2. ยางสังเคราะห์

3. สิ่งทอ

4. หนังเทียม

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

1. อธิบายความหมายของวัสดุสังเคราะห์ได้
2. บอกประเภทวัสดุสังเคราะห์ได้
3. บอกประโยชน์การใช้งานของวัสดุสังเคราะห์ได้
4. บอกผลกระทบจากการใช้วัสดุสังเคราะห์ที่มีต่อสุขภาพและสิ่งแวดล้อมได้

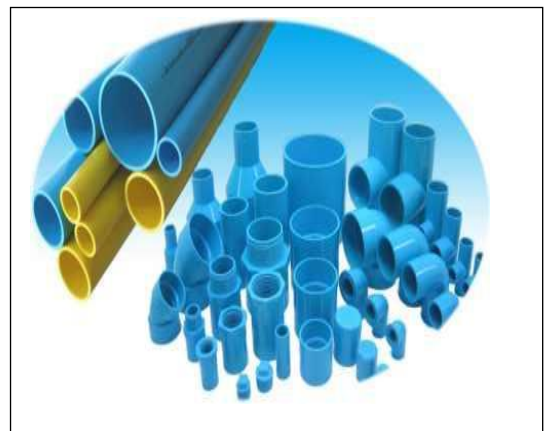
เอกสารประกอบการสอน	หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ
รหัสวิชา 2100-1002 รายวิชา วัสดุช่างอุตสาหกรรม	ประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรม
หน่วยการสอนที่ 9 เรื่อง วัสดุสังเคราะห์	แผนกวิชา ช่างกลโรงงาน
หัวข้อเรื่อง พลาสติก	วิทยาลัยเทคนิคพัทยา

9.1 พลาสติก (Plastic)

พลาสติก คือ วัสดุสังเคราะห์ที่ประกอบด้วยธาตุคาร์บอน ออกซิเจน ไฮโดรเจน ไนโตรเจน และคลอรีน มารวมเป็นโมเลกุล ในรูปของผง เม็ด หรือของเหลว การขึ้นรูปพลาสติกทำได้หลายวิธี เช่น ฉีด เป่า อัด รีดหรือเทลงบนแบบ เนื่องจาก 1 โมเลกุลมีธาตุประกอบอยู่หลายชนิดจึงทำให้คุณสมบัติของพลาสติกมีหลากหลาย เช่น อ่อนนุ่ม ยืดตัว เหนียวทนทาน แข็ง เปาะ เบา กันน้ำ ทนร้อน ทนสารเคมี ทนการสึกกร่อน ลื้อตัว เป็นฉนวนไฟฟ้า ฯลฯ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับส่วนประกอบของธาตุต่างๆ ที่มีอยู่ในพลาสติกชนิดนั้น พลาสติกที่ใช้ในงานอุตสาหกรรมแบ่งออกได้เป็น 2 ประเภท คือ

1. พลาสติกอ่อน (Thermoplastic) หรือพลาสติกคืนรูป เมื่อชำรุดหรือเลิกใช้งาน สามารถนำมาบดและขึ้นรูปเป็นผลิตภัณฑ์ใหม่ได้ พลาสติกชนิดนี้ทนความร้อนต่ำ เมื่อถูกความร้อนจะบิดงอและเปลี่ยนรูป

2. พลาสติกแข็ง (Thermosetting) เมื่อขึ้นรูปเป็นผลิตภัณฑ์แล้วจะไม่สามารถนำมาขึ้นรูปได้อีก เป็นพลาสติกที่ทนความร้อนสูง ทนกรด ทนด่าง ทนสารเคมี มีความแข็งแรงสูง

รูปที่ 9.1 ผลิตภัณฑ์พลาสติก

	เอกสารประกอบการสอน	หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ
	รหัสวิชา 2100-1002 รายวิชา วัสดุอุตสาหกรรม	ประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรม
	หน่วยการสอนที่ 9 เรื่อง วัสดุสังเคราะห์	แผนกวิชา ช่างกลโรงงาน
	หัวข้อเรื่อง พลาสติก	วิทยาลัยเทคนิคพัทยา

เนื่องจากพลาสติกสังเคราะห์มีอยู่มากมายหลายชนิด ไม่สามารถนำรายละเอียดมานำเสนอได้ทั้งหมด จึงนำเอาเฉพาะพลาสติกสังเคราะห์ซึ่งเป็นที่รู้จักและเป็นที่ยอมรับใช้กันอย่างแพร่หลายมานำเสนอเพียงบางส่วนดังนี้

- **ไนลอน (Nylon)** ชื่อทางวิชาการคือ โพลีเอไมด์ (Polyamides) จัดอยู่ในประเภทพลาสติกอ่อน

รูปที่ 9.2 ไนลอน

ลักษณะทั่วไป : โปร่งใส อ่อน นุ่ม เหนียว ลื่น เป็นที่รู้จักในนามเชือก “ไนลอน” “ด้ายไนลอน” เสื้อผ้า และเครื่องใช้ประจำวันเป็นส่วนใหญ่

กรรมวิธีผลิต : นิยมผลิตเป็นเส้นใย สำหรับงานเชือก ด้าย และงานถักทอ

คุณลักษณะเฉพาะ : ทนอุณหภูมิได้ไม่เกิน 100°C

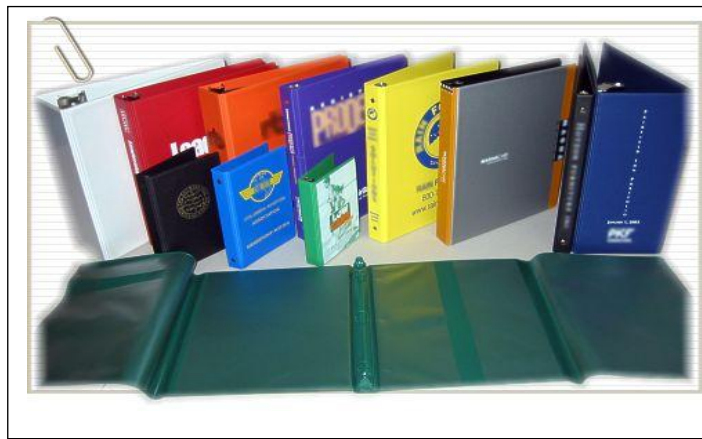
คุณสมบัติ : น้ำหนักเบา ดูดซึมน้ำได้ ทนกรด ทนด่าง รับแรงดึงได้ดี ทนแรงเสียดสี ทนสารเคมี ไม่ทนความร้อน เป็นฉนวนไฟฟ้าระดับกลาง

การนำไปใช้ : ให้ทำเชือก เส้นใยถักทอแทนผ้าฝ้ายแลไหม สำหรับทำเสื้อผ้า ถุงเท้า สายเบ็ด ขาย แห อวน ด้าย ฯลฯ เป็นพลาสติกที่นิยมใช้มากที่สุดชนิดหนึ่ง

เอกสารประกอบการสอน	หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ
รหัสวิชา 2100-1002 รายวิชา วัสดุอุตสาหกรรม	ประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรม
หน่วยการสอนที่ 9 เรื่อง วัสดุสังเคราะห์	แผนกวิชา ช่างกลโรงงาน
หัวข้อเรื่อง พลาสติก	วิทยาลัยเทคนิคพัทยา

- **ไวนิล (Vinyl)** ชื่อทางวิชาการคือ polyvinyl จัดอยู่ในประเภทพลาสติกอ่อน เป็นพลาสติกที่นิยมใช้อย่างแพร่หลายโดยนำมาสังเคราะห์รวมในรูปแบบต่างๆ ดังนี้

รูปที่ 9.3 โพลีไวนิล

- **โพลีไวนิลอะซิเตด (Polyvinyl Acetal)** ลักษณะสีใสมาก เกาะติดกับวัตถุได้ดี การยืดหยุ่นตัวดี น้ำหนักเบา ทนรอยขีดข่วน ใช้ทำกระจกแว่นตาแทนแก้ว
- **โพลีไวนิลคลอไรด์ (Polyvinyl Chloride)** รู้จักกันอย่างแพร่หลายในนามของ PVC มีความเหนียว ทนทาน การยืดหยุ่นตัวได้ดี ทนสารเคมี นิยมใช้กันอย่างแพร่หลายในการทำท่อน้ำ สายไฟ ภาชนะใส่อาหาร ถังพลาสติก ฟองน้ำ ฯลฯ
- **โพลีไวนิลอะซิเตด (Polyvinyl Acetate)** มีความสามารถยึดเกาะติดงานได้ดีเป็นพิเศษ ใช้ทำกาว รู้จักในนามกาวลาเทกซ์ และใช้เป็นตัวประสานผสมในสี
- **โพลีไวนิลแอลกอฮอล์ (Polyvinyl Alcohol)** มีความทนทาน ทนความร้อน ยืดหยุ่นตัว และทนสารเคมีเป็นพิเศษ ใช้ทำท่อยางในรถยนต์ อุปกรณ์ไฟฟ้า เคลือบผิวบรรจุภัณฑ์
- **โพลีไวนิลไลเดน คลอไรด์ (Polyvinyliden Chloride)** มีความเหนียว ลื่น ทนแรงดึง ใช้ทำท่อยางชนิดอ่อน
- **โพลีไวนิลคลอไรด์อะซิเตด (Polyvinyl Chloride Acetate)** มีความเหนียว อ่อนตัว พับงอได้ดี ฉีกขาดยาก ใช้ทำฝ้ายาง เสื่อกันฝน

	เอกสารประกอบการสอน	หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ
	รหัสวิชา 2100-1002 รายวิชา วัสดุอุตสาหกรรม	ประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรม
	หน่วยการสอนที่ 9 เรื่อง วัสดุสังเคราะห์	แผนกวิชา ช่างกลโรงงาน
	หัวข้อเรื่อง พลาสติก	วิทยาลัยเทคนิคพัทยา

• โพลีไวนิลคาร์บาซอล (Polyvinyl Carbazol) เป็นฉนวนไฟฟ้าที่ดี ใช้ทำอุปกรณ์ไฟฟ้า

- เซลลูลอย (Celluloid) ชื่อทางวิชาการคือเซลลูโลสไนเตรต (Cellulose Nitrate) จัดอยู่ในประเภทพลาสติกอ่อนทำจากเยื่อเซลลูโลสผสมพีชชนิดอื่น

รูปที่ 9.4 เซลลูโลสไนเตรต

ลักษณะทั่วไป : เป็นพลาสติกใส ไม่ความไวต่อแสง

คุณสมบัติ : ทนกรด ทนสภาพดินฟ้าอากาศได้ดี ทนความร้อนได้ดีระดับปานกลางไม่ทนต่อสารละลาย เป็นฉนวนไฟฟ้า ป้องกันความชื้นได้ดี

การใช้งาน : ทำแผ่นฟิล์ม ถ่ายรูป ภาพยนตร์ น้ำยาเคลือบผิวงาน ลูกปิงปอง ลูกบิลเลียด ฯลฯ

เอกสารประกอบการสอน	หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ
รหัสวิชา 2100-1002 รายวิชา วัสดุอุตสาหกรรม	ประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรม
หน่วยการสอนที่ 9 เรื่อง วัสดุสังเคราะห์	แผนกวิชา ช่างกลโรงงาน
หัวข้อเรื่อง พลาสติก	วิทยาลัยเทคนิคพัทยา

- **โพลีเอทีลีน (Polyethylene)** เป็นพลาสติกชนิดอ่อนที่นิยมใช้กันอย่างแพร่หลาย สังเคราะห์ได้จากการกลั่นน้ำมัน

รูปที่ 9.5 ผลิตภัณฑ์จากโพลีเอทีลีน

ลักษณะทั่วไป : น้ำหนักเบา อ่อน พับงอได้ ทำเป็นสีต่างๆ ได้

คุณสมบัติ : อ่อนยืดตัวได้ดี เหนียวฉีกขาดยาก ไม่ทนร้อน เป็นฉนวนไฟฟ้า รับแรงดึงสูงและอัดได้น้อย ทนกรดและด่างอ่อนๆ ได้ ไม่ทนน้ำมันและสารละลาย

การใช้งาน : ใช้ทำของใช้ราคาถูก เกือบทุกอย่างที่ต้องการให้น้ำหนักเบา ไม่ต้องการความแข็งแรงมากนัก เช่น ถังพลาสติกใส่ของ ตุ๊กตา ของเด็กเล่น ภาชนะบรรจุของ ขวด ครอบป้องกัน ถังน้ำ ตะกร้า ฯลฯ

เอกสารประกอบการสอน	หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ
รหัสวิชา 2100-1002 รายวิชา วัสดุอุตสาหกรรม	ประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรม
หน่วยการสอนที่ 9 เรื่อง วัสดุสังเคราะห์	แผนกวิชา ช่างกลโรงงาน
หัวข้อเรื่อง พลาสติก	วิทยาลัยเทคนิคพัทยา

- **เบเกอไลต์ (Baklite)** ชื่อทางวิชาการ คือ ฟีนอลิก (Phenol) จัดอยู่ในประเภทพลาสติกแข็งนิยมใช้อย่างแพร่หลาย

รูปที่ 9.6 ผลิตภัณฑ์เบเกอไลต์ เช่น เลนส์ถ่ายภาพ

ลักษณะทั่วไป : น้ำหนักปานกลาง แข็งแรงมาก ทำเป็นสีต่างๆ ได้

คุณสมบัติ : รับแรงอัดได้สูง เป็นฉนวน ไฟฟ้าที่ดีมาก ทนความร้อนสูง ติดไฟยากและดับเอง ทนกรด ทนด่างปานกลาง ทนเคมี ทนสภาพดินฟ้าอากาศได้ดี ทนแรงดึงปานกลาง ไม่ทนต่อการบิด คัด งอ ฯลฯ

การใช้งาน : ใช้ทำฝาครอบจานจ่าย อุปกรณ์ไฟฟ้า อุปกรณ์กล้องถ่ายรูป หูกระต่าย หูหม้อ ค้ำจับทัพพี ตะหลิว อุปกรณ์ป้องกันความร้อน อุปกรณ์ป้องกันไฟฟ้า ทำโฟม ทำหุ่นลอยน้ำ ฯลฯ

	เอกสารประกอบการสอน	หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ
	รหัสวิชา 2100-1002 รายวิชา วัสดุอุตสาหกรรม	ประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรม
	หน่วยการสอนที่ 9 เรื่อง วัสดุสังเคราะห์	แผนกวิชา ช่างกลโรงงาน
	หัวข้อเรื่อง พลาสติก	วิทยาลัยเทคนิคพัทยา

- อีพ็อกซี่ (Epoxy) จัดอยู่ในประเภทพลาสติกแข็ง

รูปที่ 9.7 กาวอีพ็อกซี่

ลักษณะทั่วไป : เป็นกาวคุณภาพสูงชนิดเหลว บรรจุ 2 หลอด เมื่อนำมาผสมกันจะเกาะติดชิ้นงานและแห้งในเวลาอันรวดเร็ว

คุณสมบัติ : เป็นตัวประสานและเกาะยึดที่ดีมาก มีความแข็งแรงสูง ใช้งานได้ทนทาน รับแรงดึงได้ดีมาก สามารถยึดติดกับชิ้นงาน โลหะ พลาสติก แก้ว ยาง กระเบื้อง ไม้ กระดาษ ฯลฯ ทนความร้อนสูง ทนกรด ทนด่าง ทนสารเคมี และเป็นฉนวนไฟฟ้าได้ดี

การใช้งาน : ที่นิยมใช้มากที่สุดคือใช้ทำกาว จนเป็นที่รู้จักกันอย่างแพร่หลายในชื่อของกาวอีพ็อกซี่ ซึ่งเป็นกาวคุณภาพสูง แข็งแรงทนทาน ใช้กับงานได้สารพัดแต่ราคาค่อนข้างแพง ปัจจุบันได้มีการผลิตกาวอีพ็อกซี่ชนิดหลอดเดียวมาใช้งานบ้างแล้ว แต่ก็ยังไม่เป็นที่นิยม เพราะเมื่อถ้าใช้แล้วปิดฝาหลอดไม่สนิท กาวจะแห้งไม่สามารถนำมาใช้งานได้อีก

	เอกสารประกอบการสอน	หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ
	รหัสวิชา 2100-1002 รายวิชา วัสดุอุตสาหกรรม	ประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรม
	หน่วยการสอนที่ 9 เรื่อง วัสดุสังเคราะห์	แผนกวิชา ช่างกลโรงงาน
	หัวข้อเรื่อง พลาสติก	วิทยาลัยเทคนิคพัทยา

- ไฟเบอร์กลาส (Fiberglass) ทำจากโพลีเอสเตอร์ (Polyester) จัดอยู่ในประเภทพลาสติกแข็ง

รูปที่ 9.8 ผลิตภัณฑ์จากไฟเบอร์กลาส เช่น เรือเร็ว หมวกกันน็อก เป็นต้น

ลักษณะทั่วไป : เป็นพลาสติกแข็งน้ำหนักปานกลาง บิดงอได้เล็กน้อย แข็งแรงทนทาน ไม่แตกหักง่าย ทำเป็นสีต่างๆ ได้

คุณสมบัติ : ทนกรด ทนด่าง ทนสารเคมี ทนความร้อน แข็งแรง ทนทานต่อสภาพดินฟ้าอากาศ ทนแรงกด แรงบิด แรงกระแทก เป็นฉนวนไฟฟ้าและความร้อน

การใช้งาน : ที่รู้จักมากที่สุดคือ ใช้ทำเรือเร็ว ชิ้นส่วนรถยนต์ รถจักรยานยนต์ ถังน้ำ แผงกันแดด ผลิตภัณฑ์พลาสติกหล่อ เช่น รูปสัตว์ ตุ๊กตา พระพุทธรูป ฯลฯ ผลิตภัณฑ์เทียม เช่น ไข่มุกเทียม หยกเทียม เซรามิกเทียม งาช้างเทียม ฯลฯ

เอกสารประกอบการสอน	หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ
รหัสวิชา 2100-1002 รายวิชา วัสดุอุตสาหกรรม	ประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรม
หน่วยการสอนที่ 9 เรื่อง วัสดุสังเคราะห์	แผนกวิชา ช่างกลโรงงาน
หัวข้อเรื่อง พลาสติก	วิทยาลัยเทคนิคพัทยา

- ยูรีเทน (Urethane) จัดอยู่ในประเภทพลาสติกแข็ง

รูปที่ 9.9 ยูรีเทน น้ำยาเคลือบเงาไม้

ลักษณะทั่วไป : รู้จักกันดีในรูปของน้ำยาเคลือบผิวมันไม้ในรูปของโฟมและฟองน้ำ

คุณสมบัติ: เหนียว ยืดหยุ่นตัวได้ดี ทนการสึกหรอ ทนความร้อน ทนสารเคมี ตัดไฟยาก เป็นฉนวนไฟฟ้าและความร้อน

การใช้งาน : ใช้ทำน้ำยาเคลือบเงาไม้ เคลือบผ้า ขาง กระดาษ หนังสือ ทำกาวยุโรป ใช้ทำชิ้นส่วนรถยนต์ ฟองน้ำเบาะ หนังสือพิมพ์ ฉนวนกันความร้อนในตู้เย็น กระติกน้ำแข็งห้องเย็น ปีกเครื่องบิน ด้านในท้องเรือ ใสนวมวกกันน็อก เป็นต้น

เอกสารประกอบการสอน	หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ
รหัสวิชา 2100-1002 รายวิชา วัสดุอุตสาหกรรม	ประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรม
หน่วยการสอนที่ 9 เรื่อง วัสดุสังเคราะห์	แผนกวิชา ช่างกลโรงงาน
หัวข้อเรื่อง พลาสติก	วิทยาลัยเทคนิคพัทยา

- ซิลิโคน (Silicone) จัดอยู่ในประเภทพลาสติกแข็ง

รูปที่ 9.10 กาวอัดซิลิโคน

ลักษณะทั่วไป : สีทึบแสง น้ำหนักค่อนข้างมาก ไม่เกาะติดชิ้นงาน ยึดเป็นสี่
ได้

คุณสมบัติ : ทนความร้อนความเย็นได้ดี เป็นฉนวนไฟฟ้า นำความร้อนได้ดี
รับแรงดึง แรงบิดงอได้ปานกลาง ทนกรด ทนด่าง ไม่ทำปฏิกิริยากับแสง

- เรซิน (Resin) จัดอยู่ในประเภทพลาสติกแข็งชนิดอามิโน มีอยู่ 2 ชนิด คือ

1. ชนิดยูเรีย (Urea)
2. ชนิดเมลามีน (Melamine)

พลาสติกเรซินถูกผลิตออกมาในรูปของเหลว เมื่อต้องการชิ้นงานจะต้อง
เทลงในแบบและปล่อยให้แห้งตัว นิยมเสริมเส้นใยเพื่อความแข็งแรง เมื่อเป็นชิ้นงาน
สำเร็จจะมีคุณสมบัติทนความร้อน ทนกรด ทนด่างชนิดอ่อน เป็นฉนวนไฟฟ้า รับแรง
ดึงได้ปานกลาง รับแรงอัดและบิดงอได้ดี

รูปที่ 9.11 ผลิตภัณฑ์ที่ได้จากการหล่อเรซิน

เอกสารประกอบการสอน	หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ
รหัสวิชา 2100-1002 รายวิชา วัสดุอุตสาหกรรม	ประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรม
หน่วยการสอนที่ 9 เรื่อง วัสดุสังเคราะห์	แผนกวิชา ช่างกลโรงงาน
หัวข้อเรื่อง พลาสติก – ยางสังเคราะห์หรือยางเทียม	วิทยาลัยเทคนิคพัทยา

พลาสติกทุกชนิด เมื่อผลิตออกมาเป็นชิ้นงานสำเร็จยังมีสารผสม สารเจือปน ตกค้างอยู่ สารเหล่านี้บางอย่างเป็นพิษต่อร่างกาย ต่อสภาพสิ่งแวดล้อม ผู้ใช้จึงจำเป็นต้องรู้ถึงวิธีใช้ที่ถูกต้อง ประโยชน์และโทษของพลาสติกแต่ละชนิดตามกลุ่มมือ หรือคำแนะนำของผู้ผลิต และนำไปใช้อย่างถูกวิธี เพื่อให้เกิดความปลอดภัยต่อตนเองและต่อสภาพสิ่งแวดล้อม

9.2 ยางสังเคราะห์หรือยางเทียม

ยางสังเคราะห์หรือยางเทียม จัดอยู่ในประเภทพลาสติก ถูกผลิตขึ้นเพื่อใช้แทนและใช้ร่วมกับยางธรรมชาติเพื่อชดเชยข้อบกพร่องของยางธรรมชาติ กรรมวิธีผลิตคล้ายพลาสติก ทนความร้อน ทนสารเคมี ทนน้ำมันแร่และสารละลาย แก๊สซึมผ่านได้ยาก สามารถเก็บได้นาน แต่ยางเทียมจะมีจุดด้อยกว่ายางธรรมชาติคือความเหนียว การยืดหยุ่นตัว การรับแรงกระแทกจะน้อยกว่ายางสังเคราะห์ที่นิยมใช้ในงานอุตสาหกรรมปัจจุบันมี 2 ประเภท คือ

1. ยางบูน่า (Buna Rubber) แบ่งเป็น 2 เกรดคือ Buna S เป็นยางที่เก็บได้นาน แต่ความเหนียวน้อย ฝึกขาดได้ง่าย ใช้ผสมกับยางธรรมชาติในการผลิตชิ้นงาน ส่วนเกรดที่ 2 คือ Buna N เป็นยางที่ทนสารเคมี ทนสารละลาย ทนน้ำมันแร่ ความเหนียวปานกลาง มีจุดเด่นคือ เมื่อมีรอยร้าวจะอัดตัวได้เอง ใช้ทำถังน้ำมัน และท่อน้ำมันในเครื่องบิน ท่อน้ำมันในรถยนต์ รถจักรยานยนต์ และท่อน้ำมันที่ทนน้ำมันเบนซินและน้ำมันแร่

เอกสารประกอบการสอน	หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ
รหัสวิชา 2100-1002 รายวิชา วัสดุอุตสาหกรรม	ประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรม
หน่วยการสอนที่ 9 เรื่อง วัสดุสังเคราะห์	แผนกวิชา ช่างกลโรงงาน
หัวข้อเรื่อง ยางสังเคราะห์หรือใยเทียม – สิ่งทอ	วิทยาลัยเทคนิคพัทยา

2. ยางบูทิล (Butyl Rubber) เป็นยางเนื้อแน่น ป้องกันแก๊สรั่วซึมได้ดีมาก เหนียว ความยืดหยุ่นตัวดี ทนแรงฉีกขาด ทนแรงกระแทก ทนการสึกหรอ เป็นฉนวนไฟฟ้า ใช้ทำยางเครื่องบิน ยางรถยนต์ชนิดไม่มียางใน ยางในรถยนต์ สายยางท่อลมแรงดันสูง

รูปที่ 9.12 ยางบุน่า (Buna Rubber)

รูปที่ 9.13 ยางบูทิล (Butyl Rubber)

9.3 สิ่งทอ

สิ่งทอ ที่ได้รับจากการสังเคราะห์ หรือใยเทียม ผลิตจากสารพลาสติกอ่อนชนิดในร้อนหรือโพลีเอสเทอร์

รูปที่ 9.14 ใยสังเคราะห์หรือใยเทียม

เอกสารประกอบการสอน	หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ
รหัสวิชา 2100-1002 รายวิชา วัสดุอุตสาหกรรม	ประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรม
หน่วยการสอนที่ 9 เรื่อง วัสดุสังเคราะห์	แผนกวิชา ช่างกลโรงงาน
หัวข้อเรื่อง สิ่งทอ – หนังเทียม	วิทยาลัยเทคนิคพัทยา

ลักษณะทั่วไป : ผลิตออกมาเป็นเส้นใยเป็นสีต่างๆ ได้

คุณสมบัติ : เหนียว ลื่น ทนกรด ทนด่าง เมื่อฉีกเป็นผลิตภัณฑ์แล้วสามารถทนแรงดึงได้สูง ทนแรงเสียดสี ทนความร้อนได้ดี ไม่อมน้ำ ทนสภาพดินฟ้าอากาศ ใช้งานได้ทนทาน

การใช้งาน : ใช้ทำสายพานผ้า ผ้าใบเสริมสายพานลิ่ม ผ้าเสริมยางรถยนต์ ยางเครื่องบิน เสื้อผ้า เครื่องนุ่งห่ม กระเป๋าถือ ตาข่าย แห อวน เต็นท์ และเครื่องใช้ประจำวัน สิ่งทอกว่าครึ่งหนึ่งผลิตจากใยสังเคราะห์ อีกส่วนหนึ่งผลิตจากใยธรรมชาติ เพื่อลดการใช้วัสดุธรรมชาติและเสริมคุณภาพของผลิตภัณฑ์

9.4 หนังเทียม

หนังเทียม ถูกผลิตขึ้นเพื่อทดแทนหนังแท้ ด้วยวิธีฉาบพลาสติกอ่อนผิวมัน คุณภาพสูงลงบนสิ่งทอหรือฟองน้ำอ่อนบาง ๆ เพื่อให้ได้ผิวงานออกมคล้ายหนังแท้ หนังเทียมมีข้อดี คือ ราคาถูก ไม่ต้องทำลายชีวิตสัตว์ ทนแดด ทนน้ำ เก็บรักษาง่าย ผิวเรียบไม่มีตำหนิ แต่จะมีข้อเสียคือ การรักษารูปร่างไม่ดี รับภาระได้น้อย อายุการใช้งานสั้นกว่า

รูปที่ 9.15 เบาะหนังเทียม

เอกสารประกอบการสอน	หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ
รหัสวิชา 2100-1002 รายวิชา วัสดุอุตสาหกรรม	ประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรม
หน่วยการสอนที่ 9 เรื่อง วัสดุสังเคราะห์	แผนกวิชา ช่างกลโรงงาน
หัวข้อเรื่อง หนังเทียม	วิทยาลัยเทคนิคพัทยา

การใช้งาน : ใช้ทำเป็นผลิตภัณฑ์แทนหนังแท้ เช่น เข็มขัด กระเป๋า รองเท้า เบาะ ชิ้นส่วนภายในรถยนต์ เฟอร์นิเจอร์ เก้าอี้ เตียงนอน ถุงมือ หมวก ฯลฯ

หลักการสังเกตผลิตภัณฑ์ว่าเป็นหนังแท้หรือหนังเทียม

- 1.1 ให้ดูราคาจำหน่าย หนังแท้จะมีราคาแพงกว่า
- 1.2 ให้ดูส่วนขอบของผลิตภัณฑ์ที่ไม่ได้ปิดปิดจะมองเห็นได้ใน ถ้าเห็นสิ่งทอ สีขาวแสดงว่าเป็นหนังเทียม ถ้าเป็นเป็นขุยสีขนสัตว์หรือสีฟ้าอ่อนแสดงว่าเป็นหนังแท้
- 1.3 ใช้มือกดสัมผัส หนังแท้จะนุ่มกว่า แน่นกว่าหนังเทียม
- 1.4 ให้ใช้วิธีดมกลิ่น หนังแท้จะมีกลิ่นตุตุ หนังเทียมจะไม่มีกลิ่น

	เอกสารประกอบการสอน	หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ
	รหัสวิชา 2100-1002 รายวิชา วัสดุอุตสาหกรรม	ประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรม
	หน่วยการสอนที่ 9 เรื่อง วัสดุสังเคราะห์	แผนกวิชา ช่างกลโรงงาน
	หัวข้อเรื่อง แบบประเมินผลการเรียนรู้	วิทยาลัยเทคนิคพัทธา

แบบประเมินผลการเรียนรู้หน่วยที่ 9

คำสั่ง : จงเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว

- ข้อใดกล่าวไม่ถูกต้องตรงความหมายวัสดุสังเคราะห์
  - วัสดุมนุษย์คิดค้นด้วยกรรมวิธีทางเคมี
  - วัสดุธรรมชาติ
  - วัสดุที่ผลิตขึ้นโดยวิธีทางเคมี
  - วัสดุที่ผลิตขึ้นตามธรรมชาติ
- การขึ้นรูปพลาสติกโดยวิธีบ่าง
  - ฉีด เป่า
  - เทลงแบบ
  - อัดและรีด
  - ถูกทุกข้อ
- พลาสติกชนิดใดขึ้นรูปได้แต่ทนความร้อนไม่ได้
  - พลาสติกไนลอน
  - พลาสติกอ่อน
  - พลาสติกแข็ง
  - เทอร์โมเซตติง
- พลาสติกทนความร้อนสูงแต่ไม่สามารถนำมาขึ้นรูปได้ คือ ข้อใด
  - พลาสติกไนลอน
  - พลาสติกอ่อน
  - พลาสติกแข็ง
  - เทอร์โมพลาสติก
- ประโยชน์เส้นใยนำมาถักทอแทนฝ้ายและไหม เช่น แห อวน คือพลาสติกข้อใด
  - ไนลอน
  - อะครีลิก
  - เซลลูลอยด์
  - ไฟเบอร์กลาส
- แผ่นฟิล์มถ้ำยรูป ภาพยนตร์ ผลิตจากพลาสติกในข้อใด
  - พลาสติกไนลอน
  - อะครีลิก
  - เซลลูลอยด์
  - ไฟเบอร์กลาส
- ทำภาชนะใส่อาหาร กระจกแว่นตา ผลิตจากพลาสติกในข้อใด
  - พลาสติกไนลอน
  - ไวนิล
  - พลาสติกแข็ง
  - เทอร์โมเซตติง
- จัดอยู่ในพลาสติกแข็ง ทนกรด ทนด่าง ทนสารเคมี ทนความร้อน เป็นฉนวนไฟฟ้า คือ ข้อใด
  - ไฟเบอร์กลาส
  - เบเกอร์ไลต์
  - ไวนิล
  - ไนลอน
- จัดอยู่ในพลาสติกแข็งนิยมใช้ทำกาวมากที่สุดคือ
  - โพลีเอทิลีน
  - เบเกอร์ไลต์
  - อีพ็อกซี่
  - ไฟเบอร์กลาส
- พลาสติกอามิโนชนิดเมลามีนประเภทพลาสติกแข็ง ทนกรดต่างสารเคมีตรงกับลักษณะพลาสติกในข้อใด
  - โพลีเอทิลีน
  - เบเกอร์ไลต์
  - อีพ็อกซี่
  - โฟรไมก้า

	เอกสารประกอบการสอน	หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ
	รหัสวิชา 2100-1002 รายวิชา วัสดุอุตสาหกรรม	ประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรม
	หน่วยการสอนที่ 9 เรื่อง วัสดุสังเคราะห์	แผนกวิชา ช่างกลโรงงาน
	หัวข้อเรื่อง แบบประเมินผลการเรียนรู้	วิทยาลัยเทคนิคพัทยา
<p>11. งานฉนวนป้องกันไฟฟ้าและทนความร้อนสูงควรเลือกที่ผลิตจาก ก. พีวีซี ข. เบเกอร์ไลต์ ค. โพลีเอสเตอร์ ง. ไนลอน</p> <p>12. การเลือกใช้รีโอเรียว น้ำหนักเบา ความแข็งแรงสูงควรเลือกเรื่อที่ผลิตจาก ก. ไฟเบอร์กลาส ข. อีพ็อกซี่ ค. ไนลอน ง. ซิลิโคน</p> <p>13. ถ้าน้ำมันและท่อน้ำมันเครื่องบินที่สามารถอุดรูรั่วได้เองผลิตจากวัสดุใด ก. ยางบูทิล ข. ยางพารา ค. ยางบุน่าเอ็น ง. ทองเหลือง</p> <p>14. ไม่ต้องทำลายชีวิตสัตว์ใช้ทำกระเป๋า น้ำหนักเบา ราคาถูก ผิวเรียบ นิยมทำมาจากอะไร ก. ปอ ข. ฝ้าย ค. หนังเทียม ง. ไนลอน</p> <p>15. การขจัดพลาสติกอ่อนหลังใช้งานวิธีใดดีที่สุด ก. นำมารีไซเคิลใหม่ ข. เผา ค. ฟังดิน ง. ล้างให้สะอาดแล้วนำมาใช้ใหม่อีกรอบ</p>		

เอกสารประกอบการสอน	หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ
รหัสวิชา 2100-1002 รายวิชา วัสดุอุตสาหกรรม	ประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรม
หน่วยการสอนที่ 9 เรื่อง วัสดุสังเคราะห์	แผนกวิชา ช่างกลโรงงาน
หัวข้อเรื่อง เฉลยแบบประเมินผลการเรียนรู้	วิทยาลัยเทคนิคพัทยา

เฉลยแบบทดสอบก่อนเรียน/หลังเรียน

1. ง	6. ค	11. ข
2. ง	7. ข	12. ก
3. ข	8. ก	13. ค
4. ค	9. ค	14. ค
5. ก	10. ง	15. ก

